

Sygnatura akt VIII Ga 209/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2014 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa L. S.

przeciwko (...) spółka akcyjna spółce komandytowej w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 25 lutego 2014 roku, sygnatura akt XI GC 1154/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 300 zł (trzystu złotych) tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Anna Budzyńska

Sygn. akt VIII Ga 209/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt XI GC 1154/13 Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie zasądził od pozwanego (...) spółka akcyjna spółki komandytowej w Ł. na rzecz powódki L. S. kwotę 4. 565,55 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2013 r. do dnia zapłaty (pkt I wyroku); umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (pkt II wyroku) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1467 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III wyroku).

Sąd Rejonowy wskazał, że strony zawarły umowę przewozu. Umowa podlega regulacjom konwencji genewskiej o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 19 maja 1956 r.

Zawarcie przez strony umowy przewozu i jej wykonanie przez powoda, a także wysokość umówionego frachtu i termin płatności tej należności były w sprawie niesporne. Pozwana podniosła, że potrąciła z wynagrodzenia powódki karę umowną. Sąd pierwszej instancji wskazał, że zarzut potrącenia nie mógł odnieść skutku z uwagi na przepisy proceduralne. Sprawa niniejsza była sprawą o roszczenie wynikające z umowy, a dochodzona kwota nie przekraczała 10.000 zł, wobec czego należało stosować przepisy o postępowaniu uproszczonym. W postępowaniu tym zarzut potrącenia jest dopuszczalny tylko wówczas, gdy roszczenie nadaje się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym (art. 505⁴ § 2 k.p.c.), a więc także nie może przekraczać 10.000 zł. Wymieniona przez pozwaną w sprzeczności kwota kary przekraczała tę wartość. Wprawdzie w oświadczeniu o potrąceniu wskazano tylko część roszczenia, jednak nie wpływa

to na możliwość rozpatrywania zarzutu potrącenia w niniejszym postępowaniu. Skoro powoda obowiązuje art. 505³ § 3 k.p.c. (jeżeli powód dochodzi części roszczenia, sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu przewidzianym w niniejszym rozdziale tylko wtedy, gdy postępowanie to byłoby właściwe dla całego roszczenia wynikającego z faktów przytoczonych przez powoda. W przeciwnym wypadku sprawa rozpoznawana jest z pominięciem przepisów niniejszego rozdziału), to zakaz rozdrabniania roszczeń powinien obowiązywać także stronę pozwaną, tak aby nie było możliwe „omijanie” procedury uproszczonej (służącej w zamyśle ułatwieniu i przyspieszeniu dochodzenia kwot niewielkich w sprawach nieskomplikowanych) na skutek zarzutów pozwanego. Wymieniona przez pozwaną w sprzecznie kara przekracza 10.000 zł, a jej pisma wskazują, że obciążenie powódki kwotą niższą było wynikiem „omyłki systemu”, co następnie „sprostowano”, wystawiając notę na resztę kary.

Sąd Rejonowy wskazał, że niezależnie od powyższego, nie ma też podstaw do uznania, iż zaistniały podstawy do obciążenia powódki karą przewidzianą w umowie. Pozwana nie wykazała zaistnienia okoliczności, uprawniających do nałożenia kary, a sposób postępowania pozwanej należy uznać za naruszający zasady współżycia społecznego i nie korzystający z ochrony prawnej (art. 5 k.c.). Zeznania przedstawiciela pozwanej co do prób nawiązania przez powódkę współpracy z jej klientem nie zasługują na wiarę. Po pierwsze, są sprzeczne z jednolicie prezentowanym (w pismach i zeznaniach) stanowiskiem powódki, że kontakt z odbiorcą towaru był spowodowany wyłącznie brakiem płatności ze strony pozwanej i zaślanianiem się przez nią brakiem płatności od kontrahenta. Po drugie, pozwana prócz zeznań przedstawiciela nie naprowadziła żadnych dowodów o charakterze obiektywnym, np. zeznań czy oświadczeń pochodzących od podmiotów, z którymi rzekomo powódka zamierzała nawiązać współpracę łamiąc zakaz określony w umowie. Po trzecie, przedstawiciel pozwanej mija się z prawdą wskazując, iż pełnomocnik powódki potwierdził próbę nawiązania współpracy z kontrahentem pozwanej, bo pismo z 5.09.2013 r. wcale takiego oświadczenia nie zawiera, przeciwnie, jest w nim mowa o kontakcie wyłącznie w celu wyjaśnienia przyczyn braku płatności. Wreszcie trzeba wskazać, że firma (...) nie była kontrahentem pozwanej, lecz wyłącznie odbiorcą towaru, a wykładnia umowy zgodna z regułami z art. 65 § 1 i 2 k.c. może prowadzić do wniosku, że kara jest uzasadniona wyłącznie w przypadku kontaktu z klientami pozwanej i to zmierzającego do przejścia przewozów, zleczanych pozwanej. Tymczasem, jak wynika z zeznań powódki i pism przed procesem, powódka nie podjęła prób, by przejąć zlecenia pozwanej, a wyłączną przyczyną kontaktu z odbiorcą był brak płatności. Należy dodać, że pozwana zwlekała z płatnością po prawidłowym wykonaniu przewozu przez kilka miesięcy, podając jako powód brak płatności od swojego zleceniodawcy. W ocenie Sądu pierwszej instancji pozwana „sprowokowała” powódkę do poszukiwania informacji na temat ewentualnych zastrzeżeń dot. przewozu, a następnie potraktowała to jako pretekst do naliczenia kary umownej. Takie postępowanie jest sprzeczne z zasadą uczciwego obrotu i lojalności wobec kontrahenta, nawet więc, gdyby uznać, że zachowanie powódki stanowi opisaną w umowie podstawę naliczenia kary, to naliczenie kary i jej potrącenie nie mogłyby zostać uznane za skuteczne, jako stanowiące nadużycie prawa.

W zakresie, w jaki powództwo zostało cofnięte, postępowanie umorzono (art. 355 § 1 k.p.c.). W pozostałym żądanie pozwu uwzględniono w całości, żądana kwota odpowiadała umówionej, pomniejszonej o kwotę zapłaconą, a odsetek powódka żądała zgodnie z treścią umowy stron i art. 481 k.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd pierwszej instancji oparł na treści art. 98 k.p.c. w zw. z art. § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu i opłatę skarbową od pełnomocnictwa.

Pozwany wniósł apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu:

- naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów;
- nieuzasadnione zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 4.565,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz nieuzasadnione zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że w sprzeciwie powoływał się na brak zaniedbania z jego strony oraz na fakt, że powód nie dostosował się do warunków panujących w zawierającym zleceniu transportowym. Stwierdził, że roszczenie powódki wygasło na skutek potrącenia z notą obciążeniową za kontakt z klientem.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podnieść należy, że Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób wyczerpujący oraz ocenił zgromadzone w sprawie dowody zgodnie z wymogami wynikającymi z regulacji art. 233 § 1 k.p.c. Na podstawie tej oceny trafnie ustalił, że roszczenie dochodzone pozwem zasługuje w całości na uwzględnienie. Żądania powódki nie mógł niweczyć podniesiony przez pozwanego zarzut potrącenia

Skarżący w swojej apelacji zarzucił naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów. Odnosząc się do tego zarzutu wskazać należy, że do skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wskazanie przez skarżącego konkretnych przyczyn dyskwalifikujących wywody sądu pierwszej instancji w tym zakresie. W szczególności strona skarżąca powinna wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd analizując materiał dowodowy, uznając brak wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych dowodów lub niesłusznie im ją przyznając (tak Sąd Najwyższy m.in. w orzeczeniach z dnia 23 stycznia 2001r. IV CKN 970/00, System Informacji Prawnej LEX nr 52753; z dnia 12 kwietnia 2001r., II CKN 588/99, LEX nr 52347; z dnia 10 stycznia 2002r., II CKN 572/99, LEX nr 53136). Dla podważenia prawidłowości oceny dowodów przedstawionej przez Sąd pierwszej instancji skarżący winien więc wykazać w jakich konkretnie fragmentach argumentacja Sądu Rejonowego jest sprzeczna z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie które elementy materiału dowodowego (dowody) zostały przez ten Sąd wadliwie pominięte i jakie wnioski faktyczne, z tychże fragmentów materiału procesowego powinny być w sposób poprawny wyprowadzone.

Takiego wyводу w apelacji nie przeprowadzono. Pozwany formułując ten zarzut ograniczył się jedynie do stwierdzenia, iż Sąd pierwszej instancji niezasadnie zasądził żadaną przez powódkę. Skarżący nie przedstawił żadnych argumentów mających uzasadniać bezzasadność roszczenia powoda. Niezależnie od lakoniczności twierdzeń apelacji wskazać należy, że Sąd Okręgowy dokonując ponownej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w kontekście stanowisk stron nie znalazł podstaw prawnych do uwzględnienia zgłoszonego przez pozwanego zarzutu potrącenia.

Podnieść w pierwszym rzędzie należy, że sprawa niniejsza była sprawą o roszczenie wynikające z umowy, a dochodzona kwota nie przekraczała 10.000 zł, wobec czego zastosowanie w sprawie miały przepisy o postępowaniu uproszczonym. W postępowaniu tym zarzut potrącenia jest dopuszczalny tylko wówczas, gdy roszczenie nadaje się do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym (art. 505⁴ § 2 k.p.c.), a więc wierzytelność zgłoszona do potrącenia nie może przekraczać 10.000 zł. Wymieniona przez pozwanego w sprzeciwie kwota kary umownej przekraczała tę wartość. W świetle art. 505⁴ § 2 k.p.c. zasadnie zatem Sąd Rejonowy uznał zarzut ten za niedopuszczalny.

Sąd Okręgowy podziela także stanowisko Sądu Rejonowego, że skarżący nie wykazał, iż przysługuje mu wierzytelność z tytułu kary umownej za naruszenie przez powódkę zakazu konkurencji. Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie wyjaśniał nawet w jakich okolicznościach miałyby dojść do naruszenia zakazu konkurencji. Poprzestał jedynie na odwołaniu się do postanowienia punktu 7 warunków zlecenia stwierdzając lapidarnie, iż powódka działała niezgodnie z zasadami konkurencji. Niewystarczające w tym zakresie było także odwołanie się przez reprezentanta pozwanego do ogólnikowych informacji uzyskanych od załadowcy i rozładowcy. Ponadto w sprzeczności z treścią pisma powódki z dnia 5 września 2013 r. pozostawały twierdzenia R. J. o tym, że powódka przyznała, iż kontaktowała się z klientami pozwanego w sprawie nawiązania z nimi współpracy. Z treści tego pisma wynikało bowiem, iż kontakt z odbiorcą towaru wiązał się jedynie z usiłowaniem wyjaśnienia braku płatności ze strony pozwanego (k. 78). Nie bez znaczenia

wreszcie pozostaje fakt, że pozwany nie reagował na wezwanie do zapłaty, zaś oświadczenie o potrąceniu zostało przez niego złożone po upływie 6 miesięcy od wystawienia przez powódkę faktury VAT z tytułu realizacji umowy przewozu. Powyższe w powiązaniu z lakonicznością twierdzeń pozwanego o naruszeniu przez powódkę zakazu konkurencji świadczy w ocenie Sądu Okręgowego o tym, że zarzut potrącenia został sformułowany jedynie w celu uchylecia się od odpowiedzialności za zapłatę

Zgodnie z art. 98 k.p.c. ciężar poniesienia kosztów procesu spoczywa na stronie przegrywającej sprawę. Zgodnie zatem z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu to pozwany był zobowiązany do zwrotu poniesionych przez powódkę kosztów procesu przed Sądem pierwszej instancji.

Z tych też względów, na podstawie art. 385 k.p.c., apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. przy zastosowaniu § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu